

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. V. An fructus commendæ, & pensiones patrimonialibus adnumerandæ,
& in quo sita sit congrua sustentatio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

fatem, ergo adeundo hereditatem facit omnia sua, non enim legata facit sua. Disparitas enim est, quod constat de voluntate testatoris, ut legatum transeat ex

justitia ad legatarium uti & in fidecom-
misso, ut ex justitia jus totum migret in
tertium.

§. V.

*An fructus commendæ & pensiones Patrimonialibus adnu-
merandæ, & in quo sita sit congrua sustentatio.*

66. **C**ertum est primò Beneficiarios posse quovis modo de se licito disponere de Patrimonialibus, & quasi Patrimonialibus *ex numero 60. & 61.* Dubitatur primò an quasi Patrimonialibus accensendi sint fructus commendæ, quæ aliud non est, quam facta alicui commissio cum temporali emolumento: si fit cum spiritali administratione, dicitur spiritalis commendæ, ut fit, dum alicui committitur cura Ecclesiæ, non in titulum, sed commendatur illi, si verò fit ad ministerium temporale, aut alio titulo merè laico in stipendium, & præmium militiæ, uti fit in commendis militaribus, dicitur sæcularis, seu militaris.

Resp. Ad dubium negativè de fructibus commendæ spiritalis cum Lugo *Disput. 4. n. 33.* & communi quia commendator succedit Beneficiatis in horum munere, ergo etiam in eorundem oneribus, affirmativè verò de fructibus commendæ laicalis, quia in his commendis militaribus D. Jacobi Alcantaræ, &c. Fructus sunt pura stipendia pro servitijs temporalibus, ita Moya *in appendice ad questionem selectarum ad tract. 6. Disp. 6. q. 2. §. 6. n. 28.* post Soarez, & Palao, &c.

Dubitatur secundò de pensionibus, an inter quasi Patrimonialia reponendæ? est autem pensio jus percipiendi fructus ex alieno beneficio justa de causa ad tempus, vel in perpetuum. Est triplex, nempe purè Laicalis, seu data ob titulum merè sæcularem ut quæ militaribus equitibus, aut Principibus ab Ecclesia conferuntur ob merita ab ipsis, aut eorum majoribus exhibita, aut imposterum sperata, hoc titulo Reges Hispaniæ ex omnibus ferè beneficijs tertiam partem fructuum percipiunt, huc spectat portio ob munus temporale collata Cantoribus, Procuratoribus & Advocatis Ecclesiarum.

Secunda est Ecclesiastica, seu spiritalis propter munus seu Ministerium spiritalis obeundum, talis est assignata Coadjutori Episcopi aut Parochi tenis, aut pro alio munere spiritali.

Tertia est, quæ absque titulo Clericali datur Ecclesiasticis, ut fit in permutationibus, & renuntiationibus Beneficiorum, aut in Compositionibus, nempe dum lis componitur super orto in Beneficij dubio Sanch. *lib. 2. Consil. 6. 2. dub. 47.* Addens hanc etiam non dari pro ullo

Officio

Officio temporali per viam stipendij, sed litis componendæ ratione permutationis, vel resignationis, &c.

Ad dubium *Resp.* Negativè universaliter Navar. apud citatum Sanch. quia res transeunt cum suis oneribus. Affir-
mat universaliter Lugo n. 32. post Vasq. quia Trident. *Sess. 25. c. 1. de Reform.* Extendit obligationem expendendi superflua ad omnes Beneficiarios nulla factâ mentione Pensionariorum: hujus ea ratio videtur esse, quod Pontifex impendendo pensionem Beneficio eam portionem fructuum piè expendat etiam dum datur secularibus ob merita erga Ecclesiam, aut pauperi Clerico ut sustentetur, aut in Beneficiorum permutationibus ob bonum pacis: Hæc opinio est tura.

Resp. Laicalem pensionem esse bonum quasi Patrimoniale, quia est merces laborum, ac remuneratio; Ecclesiasticam verò tertij generis probabilius habere annexum onus, quale annexum est redditibus Beneficiorum, quia cum ex his extrahatur, trahit secum eandem obligationem: per hoc enim quod extractio sit pia, non sequitur cessare obligationem superfluum piè expendendi, ut patet in Generali Ecclesiæ applicatione, in beneficiorum partitione, quæ etsi fuerit pia, non tamen portio fructuum jisdem assignata est profanata, seu non cessavit obligatio superfluum piè expendendi.

Limita Responsum, ut non procedat in casu, quo pensio est Eleemosyna, ut dum pauperi Clerico assignatur.

67. Certum est secundò posse Beneficiarios liberè disponere sive in vivis, sive in mortis causa de congregatis ex congrua pro sustentatione vitæ portione par-

cuis vivendo per n. 61. Hæc doctrina est vera etiam in Beneficiarijs, Episcopis Regularibus, hi enim non minus quam seculares inter vivos in quæcunque opera, & qualitercunque expendere possunt id, quod parcius, quam juste possent vivendo coacervarunt, ita Sanch. *lib. 6. moral. c. 6. n. 14.* Etsi enim Beneficarij Episcopo inferiores non sint Domini etiam congruæ sustentationis, justa tamen est præsumptio de Ecclesiæ consensu, siquidem id totum in usus proprios expendi poterat.

Porro congrua sustentatio extendit se non tantum ad sufficientiam personæ, sed etiam ejus familiæ, ac pro moderatis convivij, donationibus, ac remunerationibus secundum rationem status; pro conciliandis animis, ac custodienda benevolentia; pro parentibus, & consanguineis, ut possint vivere honestè absque dedecore Beneficarij. Unde Episcopus habens propinquum notæ inferioris, cum hic ratione conjunctionis elevetur ad statum altiore, potest ei dare necessaria ad decenter vivendum intra eum statum (nempe aliqualem altiore, secus tantum, quantum ex Patrimonialibus Sanch. *lib. 2. Consil. c. 2. dub. 38.*) hoc enim non est ditare consanguineos, quod cit. Trident. prohibet, sed occurrere indigentia secundum illum statum; quæ ratio etiam probat posse illis stabiliri moderata media non solum pro eorum vita sed etiam pro successoribus in perpetuum, hæc enim dispensatio est usus pius, Moya in *Appendice ad quæstiones select. ad tract. 6. Dispnt. 6. q. 2. §. 4 n. 17.* post Sotum Sanch. addit n. 18. ex Navar. Molin. Sanch. quod Clericus humili loco natus ad magnam postea dignitatem evehctus possit ex fructibus Eccle-

Ecclesiasticis suos consanguineos juvare, ut instar civium honestorum vivere possint.

Si Beneficiatus est litteratus aut nobilis potest plus insumere etiam habens Patrimonialia, dummodo ejus scientia, aut nobilitas sit Ecclesie utilis, quia sic meretur majus stipendium quod habere latitudinem diximus n. 61. Ita Anic. hic D. 14. n. 63. Lugo n. 53. & a 60. Rectè præmittens n. 54. congruam sustentationem non esse æqualem quoad omnes Beneficiatos, sed pro diversitate qualitatis, loci, temporisque diversam esse, unde Episcopus potest plus insumere quam Decanus capituli, hic plus quam Canonicus, plus Canonicus principalis Ecclesie quam Parochus, communiter tamen adveniunt D. D. Quod nobilitas nequeat honestare, ut si habeat patrimonium usurpet tantum ex fructibus, quantum est necessarium ad splendorem statûs, sed aliquanto plus potest insumere ex redditibus: Carens autem Patrimonio potest inquit Haunold. *Tract. 4. a n. 93.* Ex redditibus accipere, quantum requirit statûs conditio: quia dare expensas pro qualitate statûs indigentis est opus pium, proinde juxta mentem Ecclesie. Ex hoc fundamento dispensatur in pluralitate Beneficiorum incompatibilium, quæ ratio cum cesset, dum adest Patrimonio sufficiens, idcirco indecens foret splendorem tueri bonis Deo consecratis, bene autem limitat Lugo n. 61. quod etiam destitutus Patrimonio nobilis e, g. Princeps nequeat more secularium se suosque alere, sed intra terminos decentiæ statûs.

Litteratura, propter quam Canones, & jura plus concedunt pro honesta susten-

tatione, denotat non mediocrem, sed solitam, & insignem doctrinam, & talis æquiparatur sublimibus, & nobilibus ita Rassenstuell *de pecul. Clericor. n. 79.* Unicus talis signatos instruendo, dubijs consulendo, jura Ecclesie defendendo, damna præcavendo, plus Ecclesie prodest, quàm plures alij non solidè docti.

Dictum est n. 61. versu *difficultas est &c.* Beneficiarios esse dominos congruæ sustentationis, & quidem etsi habeant patrimonialia, ex quibus valeant alimentari per dicta ibi versu. *Dictis quod habentes &c.*

Unde sic ait Less. *Lib. 2 c. 4. n. 38.* Sequitur si de patrimonialibus vivant, aut expendant, possunt tantundem accipere in compensationem ex fructibus Beneficij, & de eo tanquam de patrimonialibus disponere. Idem dic si patrimonialia durante beneficio converterint in pia opera, non enim est obligatio Patrimonialia piè expendendi, proinde piè expensa ex fructibus Beneficij possunt compensari, nisi fortè intenderint non uti compensatione, quod non est præsumendum, nisi expresse voluerint sibi adimere libertatem compensandi, ita Less.

Contra hanc limitationem arguit Lugo *de justit. D. 4. a. n. 15.* Et ex illo Moya in appendic. Ad select. *Quæstiones ad tract. 6. Disput 6. q. 2. §. 6. n. 30.* Quod propositum non compensandi, seu intentio expendendi in pios usus fructus etiam congruæ sustentationi correspondentes nullam de novo inducat obligationem ultra illam, quæ obligat ad dispensandum in pios usus id, quod congruæ sustentationi congruit, quia nec habet vim voti, nec juramenti, ergo etsi proposuerit

K

Bene-

Beneficiarius se non compensaturum, di de necessarijs ad congruam sustentationem. Opinioni huic etiam ego nec ademit sibi libertatem disponen- subscr. b.

§. VI.

De modo expendendi superfluos Beneficij redditus.

68. **C**ertum est spectato jure communi Beneficiatos non posse etiam in pias causas testari, aut mortis causa disponere, sed debere relinquere Ecclesie in talia bona succedenti *cap. ad hoc de testam. ibi. Clerici de mobilibus, qua per Ecclesiam sunt adepti, de jure testari non possunt*; à fortiori dic de immobilibus, ut declarat *cap. Relatum 12. eodem.* Ratio autem est, ut Beneficiati majore cum merito superflua in causas pias erogantes, dum vivunt, affectum à temporalibus abstrahant.

Spektare autem ad Ecclesiam ea, de quibus vivi non disposuerunt, habetur *ex cap. cum in Officijs eod. juncto cit. cap. relatum*, in quo etiam exprimitur, quod in ultima agritudine constituti; de talibus bonis tam pauperibus, locisque Religiosis, quam etiam suis inservientibus quidpiam elargiri possint, ibi: *Consuetudinis tamen non est improbanda, ut de his (bonis mobilibus per Ecclesiam acquisitis) pauperibus, & Religiosis locis, & jis, qui viventi servierant, sive consanguinei sint, sive alij, aliqua iuxta servicij meritum conferantur.*

Dixi spectato jure communi, quia Pontifex de talibus bonis facultatem potest concedere, ac sæpè concessit, sic Paulus Quintus 16. Aprilis Anni 1606. in *Constitutione: in Eminentibus omnibus curialibus intra 10. milliaria Romani districtus extra residenciam non decedentibus indulgit, ut de quibusvis proventibus Ecclesiasticis, cujusvis qualitatis, & quantitatis valeant liberè testari, hæredesque etiam consanguineos, & quasvis alias personas etiam extraneas instituire, & si ab intestato decedant, eadem bona liberè ad hæredes devolvantur.* Idipsum prius constituerat Julius Tertius Anno 1540. idibus May in *Constit. cupientes ut Alma Urbs nostra.* Ante utrumque Præfatum Pontificem idem jus indulgit Sixtus IV. *Constit. Etsi universis edicta Calendis Januarij 1474.* Tribus ergo diversis sæculis Pontifices diversi agnoverunt se posse in hoc dispensare.

Hinc juxta jus commune humanum ideoque solum (ut vult Amicus de just. *Disput. 14. n. 73.* Clerici invalidè testantur de superfluis redditibus, eorūque testamenta annullat Paulus III. Julius III. Pau-